

POSTANOWIENIE

Dnia 20 czerwca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Iwona Koper (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Anna Kozłowska (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa G. S.
przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w T.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 czerwca 2013 r.,
zażalenia powoda
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 28 stycznia 2013 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 25 maja 2012 r., uznając, że adwokat wnoszący w imieniu powoda apelację, nie był umocowany do działania w sprawie jako jego pełnomocnik. Sąd Apelacyjny wskazał, że ustanowienie dla powoda pełnomocnika z urzędu, w osobie adwokata E. P.-W., nastąpiło na etapie czynności podejmowanych przez sąd karny, w trybie art. 79 § 3 w związku z art. 556 § 3 k.p.k. Wyznaczenie pełnomocnika nastąpiło zatem w sprawie o odszkodowanie za niesłuszne skazanie i wynikające z tego wyznaczenia umocowanie nie rozciągało się na sprawę toczoną przed sądem cywilnym, o zadośćuczynienie i odszkodowanie za naruszenie dóbr osobistych. Sąd Apelacyjny wezwał zatem powoda do potwierdzenia czynności procesowych dokonanych w jego imieniu przez adwokata E. P.-W., w terminie 7 dni, pod rygorem przyjęcia braku potwierdzenia; jednocześnie Sąd Apelacyjny pouczył powoda o możliwości złożenia wniosku o ustanowienie adwokata z urzędu. Pisma sądu nie zostały przez adresata podjęte, co uzasadniło przyjęcie braku potwierdzenia dokonanych przez pełnomocnika czynności procesowych, w tym również czynności pełnomocnika polegającej na wniesieniu apelacji. W konsekwencji, Sąd Apelacyjny przyjął, że apelacja została wniesiona przez osobę nieuprawnioną i jako niedopuszczalna podlegała odrzuceniu.

Zażalenie o odrzuceniu apelacji zaskarżyła w imieniu powoda adwokat E. P.-W., domagając się jego uchylenia. Podniosła, że od wniesienia przez powoda pozwu do chwili obecnej, toczy się jedna sprawa cywilna; podstawa faktyczna powództwa nie uległa bowiem zmianie w toku postępowania - powód domaga się odszkodowania i zadośćuczynienia za bezprawne przetrzymywanie go w zakładzie karnym. W tej właśnie sprawie Sąd Okręgowy Wydział Karny ustanowił dla powoda pełnomocnika z urzędu wskazanego imiennie przez Okręgową Radę Adwokacką w T. Zdaniem skarżącego, umocowanie to nie ogranicza się do podejmowania czynności przed określonym sądem lub jego wydziałem, lecz dotyczy określonej „sprawy”, a przekazanie sprawy według właściwości funkcyjnej między wydziałami Sądu Okręgowego w T. nie pozbawiło pełnomocnika powoda umocowania do

dalszego działania, w tym również wniesienia apelacji od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 25 maja 2012 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne.

Prima facie wydawać by się mogło, że pierwszorzędne znaczenie dla oceny prawidłowości zaskarżonego orzeczenia ma określenie, czy przekazanie sprawy wewnątrz struktur organizacyjnych tego samego sądu pozbawia umocowania pełnomocnika z urzędu ustanowionego uprzednio dla jednej ze stron postępowania, tj. powoda. Uszło jednak uwadze zarówno Sądu Apelacyjnego, jak i skarżącego, że w sprawie, w której nastąpiło przekazanie pozwu G. S. między wydziałami Sądu Okręgowego w T., zapadło zarządzenie o zwrocie pozwu i zarządzenie to jest prawomocne. Z akt sprawy wynika bowiem, że pismo G. S. wszczynające postępowanie w sprawie wpłynęło pierwotnie do IX Wydziału Karnego Odwoławczego w Sądzie Okręgowym w T. Zarządzeniem przewodniczącego z dnia 25 sierpnia 2011 r. zostało ono przekazane według właściwości do II Wydziału Karnego, a następnie zarejestrowane pod sygnaturą II Ko .../11. Zarządzeniem z dnia 21 września 2011 r. przewodniczący, rozpoznawszy wniosek powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, zwrócił się do Okręgowej Rady Adwokackiej w T. o wyznaczenie pełnomocnika, w trybie art. 79 § 3 w związku z art. 556 § 3 k.p.k.; Okręgowa Rada Adwokacka w T. wyznaczyła pełnomocnikiem powoda z urzędu, w sprawie sygn. II Ko .../11, adw. E. P.- W. Następnie, postanowieniem z dnia 8 listopada 2011 r. Sąd Okręgowy Wydział II Karny stwierdził swą niewłaściwość i sprawę przekazał według właściwości Sądowi Okręgowemu Wydziałowi Cywilnemu, gdzie została zarejestrowana pod sygnaturą I C .../11. Zarządzeniem z dnia 10 stycznia 2012 r. pełnomocnik powoda w osobie adw. E. P. – W., został zobowiązany do uzupełnienia braków formalnych pozwu, a wobec nieusunięcia ich w terminie, zarządzeniem z dnia 30 stycznia 2012 r. pozew został zwrócony. Nie doszło do technicznego zwrotu pozwu, sprawa w Wydziale Cywilnym została wpisana pod nowy numer i w toku całego postępowania przed sądem pierwszej instancji powód był reprezentowany przez wyznaczonego przez OKA adwokata . Z formalnego punktu widzenia nie budzi wątpliwości, że z chwilą

uprawomocnienia się zarządzenia z dnia 30 stycznia 2012 r. o zwrocie pozwu, wygasło umocowanie adw. E. P.-W. do reprezentowania powoda w sprawie I C .../11. Rozważenia jednak wymaga czy ten formalny punkt widzenia nie powinien być skorygowany z punktu widzenia ochrony interesów powoda. Nie można bowiem nie dostrzec, że w pozwie powód zawarł wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Traktowanie umocowania adw. E. P.-W. jako wygasłego oznaczałoby, że Sąd nie rozpoznał tego wniosku, zatem postępowanie przed sądem dotknięte byłoby nieważnością. Uwzględnić jednak należy, że w toku postępowania Sąd Okręgowy dawał wielokrotnie wyraz temu, iż uważa, że adw. E. P.-W. jest umocowana do reprezentowania powoda, doręczał jej korespondencję kierowaną do powoda, adw. E. P. – W. reprezentowała powoda w podczas rozpraw w dniach 13 kwietnia, 24 kwietnia i 25 maja 2012 r.. Tym samym sąd utwierdzał powoda w przekonaniu, że w procesie jest prawidłowo reprezentowany. Nie można powoda obarczać skutkami błędnego procedowania sądu. Ustanowienie pełnomocnika z urzędu w sprawie pierwotnie zawisłej przed sądem karnym poczytać przeto należy jako skuteczne ustanowienie takiego pełnomocnika, na wniosek strony, złożony przed wszczęciem postępowania w sprawie (art. 117 § 4 k.p.c.). Tym samym powyższe uzasadnia przyjęcie, że adw. E. P.-W. była, zgodnie z art. 91 pkt 1 k.p.c. w związku z art. 118 § 2 k.p.c., umocowana do złożenia w imieniu powoda apelacji od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 25 maja 2012 r.

Z przedstawionych względów, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.